

УКРАЇНА
Більшівцівська селищна рада
XXVII сесія VIII скликання

РІШЕННЯ

від 19 серпня 2024 року
№ 5151

смт. Більшівці

**Про затвердження Програми
поводження з твердими побутовими
відходами на території Більшівцівської
територіальної громади на 2024-2027 роки**

Відповідно до Закону України «Про відходи», та керуючись статтею 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» :

1. Затвердити Програму поводження з твердими побутовими відходами на території Більшівцівської територіальної громади на 2024-2027 роки
2. Фінансовому відділу Більшівцівської селищної ради (Л. Костецька) здійснювати фінансування Програми в межах бюджетних призначень.
3. КП «Більшівці-ЕКО» забезпечити виконання Програми на території громади та укладання договорів вивезення та утилізації твердих побутових відходів.
4. Координацію роботи, узагальнення інформації покласти на головного відповідального виконавця – відділ земельних ресурсів та екології (Ірина Каратник).
4. Контроль за виконанням рішення покласти постійну комісію з питань житлово-комунального господарства, комунальної власності, містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи (Юрій Гладковський).

ЗАТВЕРДЖЕНО:
рішенням XXVII сесії VIII скликання
Більшівцівської селищної ради
від 19.08.2024 року № 5151

ПРОГРАМА
поводження з твердими побутовими відходами
на території Більшівцівської територіальної громади
на 2024-2027 роки

Розробник програми Відділ економічного розвитку, інвестицій та
проектної роботи

Головні розпорядники коштів Більшівцівська селищна рада
КП «Більшівці – ЕКО»

ПОГОДЖЕНО

Відділ земельних ресурсів та екології Ірина Каратник _____
Більшівцівської селищної ради

Фінансовий відділ Люба Костецька _____

Відділ організаційного, кадрового
та правового забезпечення Ольга Цимбаліста _____
Більшівцівської селищної ради

ПРОГРАМА

поводження з твердими побутовими відходами на території Більшівцівської територіальної громади 2024-2027 роки

1. Паспорт Програми

1.	Ініціатори розроблення програми	Відділ економічного розвитку, інвестицій та проектної роботи селищної ради Відділ земельних ресурсів та екології
2.	Назва нормативно правового акту	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про відходи», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про благоустрій населених пунктів», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», Постанова КМУ від 04.03.2004 року № 265 «Про затвердження Програми поводження з ТПВ»,
3.	Розробник програми	Відділ економічного розвитку, інвестицій та проектної роботи селищної ради
4.	Співрозробники програми	Відділ земельних ресурсів та екології
5.	Відповідальний виконавець програми	КП «Більшівці – ЕКО»
6.	Учасники програми	Селищна рада, КП «Більшівці -ЕКО»
7.	Термін реалізації програми	2024-2027 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми (для комплексних програм)	Кошти бюджету Більшівцівської територіальної громади
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього, тис. грн. в рік у тому числі:	1200
9.1.	коштів бюджету Більшівцівської територіальної громади, тис. грн.	1000
	коштів інших джерел	200

2. Загальні положення

Протягом останнього десятиріччя в Україні продовжується прогресуюче накопичення відходів, не є винятком і Більшівцівська територіальна громада. Заходи, які вживаються для запобігання утворенню відходів недостатні, що загрожує не тільки поглибленням екологічної кризи, а й загостренням соціально-економічної ситуації в цілому. Звідси – необхідність подальшого удосконалення і розвитку всієї правової, нормативно-методичної та економічної системи поводження з відходами, з урахуванням світового досвіду.

Тверді побутові відходи (надалі — ТПВ) утворюються у процесі життєдіяльності людини (харчові відходи, макулатура, скло, метали, полімерні матеріали тощо) і накопичуються у жилих будинках, соціально-культурних та побутових закладах, громадських, навчальних, лікувальних, торговельних та інших закладах. Особливістю ТПВ є те, що вони є змішаними, тобто сумішшю компонентів. Поділ на окремі складові частини компонентів ТПВ називається морфологічним складом. Змішування ТПВ відбувається на стадії їх утворення, зберігання, перевезення та захоронення. Це призводить до утворення шкідливих хімічних сполук, що забруднюють атмосферне повітря та підземні води.

Проблеми у сфері поводження з побутовими відходами потребують невідкладного вирішення за умови фінансування заходів на місцевому та державному рівнях. Практичний досвід поводження з ТПВ європейських країн свідчить про те, що необхідно впроваджувати комплексну систему збирання та перероблення ТПВ, яка забезпечує використання відходів як вторинної сировини згідно вимог екологічної безпеки. Це дозволить менше захоронювати відходи на сміттєзвалищах і полігонах та розвивати потужності з комплексної переробки відходів з використанням вторинних ресурсів, залучаючи їх у виробничий обіг.

Більшівцівська територіальна громада у сучасних умовах зіткнулася із труднощами, які стосуються поводження з ТПВ, основними з яких є:

- зміна морфології ТПВ зі збільшенням частки компонентів, які не піддаються процесам біологічного розкладання;
- низька інноваційно-інвестиційна активність суб'єктів господарської діяльності у сфері поводження з ТПВ;
- низький рівень участі мешканців у сфері поводження з ТПВ, що знижує рівень роздільного збору відходів;
- недостатнє охоплення власників житлових будинків приватної забудови послугою на вивіз ТПВ;
- попадання у контейнери для ТПВ небезпечних та специфічних відходів.

Програма поводження з ТПВ на території Більшівцівської територіальної громади на 2024-2027 роки (надалі — Програма) — це комплекс взаємопов'язаних та узгоджених у часі заходів: організаційних, технологічних, технічних, ресурсозберігаючих, екологічних, санітарно-гігієнічних, фінансово-економічних, соціальних, інформаційних, освітньо-виховних тощо, спрямованих на розв'язання проблем у сфері поводження з ТПВ; дії, спрямовані на запобігання утворенню ТПВ, їх збирання, транспортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і

захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Програму розроблено з урахуванням основних законодавчих актів, що діють у сфері поводження з відходами в Україні та директив ЄС, а саме Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про відходи», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про співробітництво територіальних громад», «Про житлово-комунальні послуги», «Про благоустрій населених пунктів», Постанов Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів», від 31.01.2007 № 106 «Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм», від 03.08.1998 № 1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів», від 03.08.1998 № 1217 «Про затвердження Порядку виявлення та обліку безхазяйних відходів», від 01.11.1999 № 2034 «Про затвердження Порядку ведення державного обліку та паспортизації відходів», Розпоряджень Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 № 820-р «Про схвалення Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року», від 03.01.2013 № 22-р «Про схвалення Концепції Загальнодержавної програми поводження з відходами на 2013-2020 роки», Наказів Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 № 310 «Про затвердження Типових правил благоустрою території населеного пункту», від 01.12.2010 № 435 «Про затвердження Правил експлуатації полігонів побутових відходів», Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.03.2011 № 145, ДБН В.2.4-2-2005 «Полігони твердих побутових відходів. Основи проектування», Земельного кодексу України, водного кодексу України, Директиви 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19.11.2008 «Про відходи та скасування окремих Директив», Директиви Ради 1999/31/ЄС від 26.04.1999 «Про захоронення відходів» зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) 1882/2003.

3. Мета Програми

Метою Програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, сортування, перевезення, утилізації, знешкодження та захоронення ТПВ і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людей; розширення і модернізації діючих потужностей із збирання, перероблення і утилізації ТПВ; зменшення негативного впливу полігону по захороненню ТПВ на навколишнє середовище. Програма спрямована на підвищення ресурсозбереження, зменшення шкідливого впливу відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людей, створення умов щодо роздільного збирання з метою збільшення ресурсо-сировинного потенціалу та зменшення обсягів утворення відходів.

Для досягнення мети Програми передбачається розв'язати такі основні завдання:

- повторне використання деяких компонентів ТПВ;
- відновлення процесу системи роздільного збирання ТПВ за фракціями — скло-папір-пластик;
- зменшення негативного впливу ТПВ на довкілля і здоров'я населення;
- розроблення та затвердження схеми санітарного очищення Більшівцівської територіальної громади;
- організація збирання та вивезення ТПВ з приватного сектору індивідуальним вивозом;
- проведення робіт з рекультивації стихійних сміттєзвалищ побутових відходів;
- ліквідація несанкціонованих звалищ та санація території Більшівцівської територіальної громади;
- облаштування контейнерних майданчиків;
- запровадження єдиної системи збору та утилізації небезпечних відходів та відходів від зруйнованого та пошкодженого майна.
- ведення належного обліку складування відходів та встановлення тарифів з вивезення.

4. Сучасний стан сфери поводження з твердими побутовими відходами

Більшівцівська ТГ – створена в 2016 році з адміністративним центром у смт. Більшівці. В склад ОТГ входять селище Більшівці та села Слобідка-Більшівцівська, Кінашів, Жалибори, Курів, Поділля, Нараївка, Нові Скоморохи, Старі Скоморохи, Підшумлянці, Кукільники, Загіря-Кукільницьке, Яблунів, Хохонів, Дитятин, Набережне. Загальна чисельність населення становить 7,065 тис. чол., площа населених пунктів – 115,57 км². На території територіальної громади функціонують агропромислові та переробні підприємства, підприємці по обслуговування населення, об'єкти торгівлі, установи соціально-культурного призначення (лікарня, загальноосвітні школи, дитячі дошкільні заклади, інші культурно-розважальні заклади, державні установи). Населення разом із промислово-господарським комплексом утворює в рік більше 300 тонн відходів.

Забудова населених пунктів в основному садибного типу.

Санітарне очищення території територіальної громади здійснюється відповідно до чинних нормативно-правових актів України та «Правил благоустрою населених пунктів».

Організація та порядок збирання, перевезення, перероблення побутових відходів відповідно до встановлених державних правил і норм проводиться за єдиною плановорегулярною системою. Ефективність та раціональність системи збирання побутових відходів забезпечується виконанням даної роботи КП «Більшівці - ЕКО». Рівень охоплення планово-регулярною системою санітарного очищення в населених пунктах залишається ще низькою і становить в межах 60 відсотків. Для збору твердих побутових відходів застосовується планово-подвірна системи збирання побутових відходів.

Сортування відходів по роздільного збиранню не здійснюється, хоча першими в області перейшли на роздільний спосіб збору ТПВ.

Сміттесортувальної лінії чи сміттєпереробного заводу на території територіальної громади немає. Захоронення твердих побутових відходів здійснюється на полігоні твердих побутових відходів в селі Німшин.

Рішенням сесії селищної ради управителем відходів визначено КП «Більшівці – ЕКО».

Відповідно до Правил благоустрою громади, фізичні та юридичні особи зобов'язані виконувати вимоги законодавства України у сфері поводження з відходами, зокрема у встановленому порядку укладати угоди, проводити оплату за користування послугами підприємств, які здійснюють збирання, зберігання, перевезення, утилізацію, оброблення та захоронення відходів, забезпечувати чистоту земельних ділянок, які знаходяться у власності або користуванні, оренді (суборенді). Договір на вивіз, зберігання та захоронення ТПВ є обов'язковим, згідно з вимогами законодавства України. За не укладання договорів передбачена адміністративна відповідальність.

Накопичення побутових відходів значною мірою залежить від погодних умов, пори року, ступеня благоустрою житлових будинків, рівня життя населення.

В складі побутових відходів може бути наявна значна кількість харчових відходів (до 15-17%) та відходів які придатні для вторинного використання – орієнтовно до 40 - 43%. До 30% відходів (харчові відходи) можливо переробляти при запровадженні домашнього компостування в зонах садибної забудови. Орієнтовно 40% «сухих» вторинних ресурсів придатні до сортування на сміттесортувальній станції та подальшої переробки.

Для вивезення будівельних та побутових великовантажних відходів фізичні та юридичні особи повинні укласти додаткову угоду з підприємством, яке обслуговує житловий фонд або з перевізником ТПВ.

Існують особливі види відходів, які продукуються населенням Більшівцівської територіальної громади, проте поводження з ними не здійснюється у рамках системи поводження з ТПВ.

До особливих видів відходів відносяться:

- побутові миючі та інші хімічні засоби;
- батареї та акумулятори;
- фарби та хімікати побутового призначення;
- продукти садівництва (пестициди, добрива тощо);
- протерміновані медикаменти та медичні відходи;
- відходи електричного та електронного обладнання;
- інші небезпечні відходи.

На сьогоднішній день ці види відходів збираються разом з іншими ТПВ, що є екологічно неприпустимо. Тому в Більшівцівській територіальній громаді слід створювати альтернативні методи збирання та переробки небезпечних відходів. Створення та запровадження єдиної цілісної системи збору та утилізації особливих відходів дозволить суттєво зменшити їх вплив на довкілля.

Об'єктом уваги селищної ради також є ситуація у сфері поводження жителів Більшівцівської територіальної громади з твердими побутовими відходами, що підлягають повторному використанню, а саме: скло, папір, ПЕТ-пляшки, та інші вироби із пластику.

Система роздільного збирання дозволяє найбільш якісно вилучати вторинну сировину з потоку ТПВ. Це зменшує кількість відходів, які підлягають захороненню, сприяє розв'язанню екологічних, соціальних проблем та ресурсозбереженню і підвищує рентабельність сфери поводження з ТПВ. Основною проблемою отримання вторинної сировини є її відокремлення від іншого сміття.

Для зміни нинішньої ситуації необхідно докорінно змінити свідомість населення територіальної громади, вести боротьбу з несанкціонованими звалищами, захарашенням лісосмуг, впроваджуючи систему євроконтейнерів, яка ґрунтується на роздільному збиранні побутових відходів і дозволяє кожному в зручній для нього час виносити сміття, і, не чекаючи приїзду сміттевоза, вирішувати багато проблем у домашньому побуті, що дозволить позбутися ТПВ у домівках, а також у дворах приватного сектору, квартирах, на вулицях і парках міста та прилеглої до нього території.

На території Більшівцівської територіальної громади ще має місце процес утворення несанкціонованих звалищ ТПВ, трапляються непоодинокі випадки, коли побутові відходи складують у природних рельєфних утвореннях — балках, ярах тощо.

Дана програма дасть змогу удосконалити систему збору ТПВ роздільним методом, що значною мірою покращить благоустрій Більшівцівської територіальної громади, екологічний стан довкілля, підвищить громадську свідомість його мешканців.

Ефективне вирішення комплексу питань, пов'язаних із поводженням з побутовими відходами, можливе лише за умови розв'язання основних завдань, визначених Програмою поводження з твердими побутовими відходами на території Більшівцівської територіальної громади на 2024-2027 роки.

5. Основні завдання Програми

Основними завданнями Програми є створення системи поводження з твердими побутовими відходами, заснованої на нових технологіях для вирішення наявних проблем у короткостроковій перспективі та підготовки матеріальної, інформаційної і фінансової бази для управління ТПВ на території територіальної громади на довгострокову перспективу шляхом:

- повного охоплення мешканців територіальної громади та підприємств, установ, організацій послугами з поводження з побутовими відходами;

- приведення стану існуючих та улаштування нових контейнерних майданчиків відповідно до вимог ДСТУ-Н Б Б.2-7:213 «Настанова з улаштування контейнерних майданчиків» та «Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць», затверджених Наказом Міністерство охорони здоров'я України від 17.03.2011 N 145;

- розширення зони охоплення контейнерним методом території громади та поновлення контейнерного господарства;

- зменшення частки відходів, що захоронюються звалищі шляхом:

- а) відновлення в територіальній громаді роздільного збору побутових відходів;

б) придбання та встановлення ліній для сортування побутових відходів.

- забезпечення якісного та безперебійного обслуговування населення територіальної громади у сфері поводження з відходами шляхом поновлення та поповнення парку сміттєзбиральної техніки комунального підприємства, задіяного у сфері поводження з побутовими відходами;

- удосконалення нормативно - методичного, організаційного, інформаційного забезпечення сфери поводження з твердими побутовими відходами; ;

- підвищення рівня екологічної освіти і культури населення.

Програма передбачає створення системи комплексного поводження з ТПВ та трансформацію відношення до побутових відходів на користь їх, як цінного ресурсу. Комплексне поводження з відходами являє собою стратегічний підхід до управління твердими відходами, що охоплює всі джерела і всі аспекти, такі як: утворення, розділення, транспортування, сортування, оброблення, утилізація та видалення з акцентом на досягненні максимальної ефективності використання ресурсів.

6. Фінансування Програми

Фінансове забезпечення реалізації заходів, передбачених Програмою, базується на основі чинного законодавства з залученням коштів:

- бюджету Більшівцівської територіальної громади;
- власних коштів КП «Більшівці – ЕКО»
- державного бюджету;
- приватного капіталу;
- іноземних інвестицій.

7. Очікувані результати

Виконання Програми дасть змогу:

- покращити рівень культури у сфері поводження з відходами;
- зменшити шкідливий вплив твердих побутових відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людини;
- покращити якість обслуговування населення територіальної громади у сфері поводження з побутовими відходами;
- забезпечити впровадження роздільного збору твердих побутових відходів з метою використання ресурсоцінних компонентів та зменшення впливу небезпечних відходів на екологічний стан громади;
- зменшити обсяги захоронення побутових відходів;
- запровадити нові технології переробки, сортування відходів.

Секретар селищної ради

Олександра ВІТОВСЬКА

Д
о
д
а
т
о
к

1

д
о

П
р
о
г
р
а
м
и

П
о
в
о
д
ж
е
н
н
я

з

т
в
е
р
д
и
м
и

П
о
б
у
т
о
в
и
м
и

В і Д Х О Д а М и
н а

т е р и т о р і ї

Б і л ь ш і в ц і в с ь к о ї

т е р и т о р і а л ь н

**Ресурсне забезпечення Програми поводження
з твердими побутовими відходами на території Більшівцівської
територіальної громади на 2024-2027 роки**

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	2025 рік	2026 рік	2027 рік	У
Обсяг ресурсів, усього,	1000	1000	1000	
у тому числі:				
Кошти бюджет територіальної громади	1000	1000	1000	
Обласний ФОНПС				
Кошти КП «Більшівці – ЕКО»	200	200	200	
кошти не бюджетних джерел	-			

**Секретар
Олександра ВІТОВСЬКА**

селищної

ради

Селищний голова

Василь САНОЦЬКИЙ